

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy példány ára 12 fill.
Egy óra 48 fill.
Negyedévre . . 1.40 P
Egész évre . . 5.70 P

Hirdetések megállapo-
dás szerint

HAJDUSÁG

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN,
SZENT ANNA-UTCA
35. SZÁM.

Megjelenik minden héten

FELELŐS SZERKESZTŐ: MEISSNER KÁROLY

Politikai és társadalmi hetilap

A tisztességes adós

Az utóbbi időben mindinkább olvashatunk, hallhatunk a tisztességes adós fogalmáról. Politikusok, közigazdászok, bankvezérek, de maga a pénzügyminiszter úr is foglalkozott a tisztességes adós fogalmával. Lassanként gyökeret kezd verni az a megállapítás, — hogy amelyik adós nem fizet, az nem tisztességes. Sőt a pénzügyminiszter úr még az adósság visszafizetésénél a becsület kérdését is emlegeti. Igen téves ennél a kérdésnél a tisztességet és a becsületességet emlegetni. Kétségtelen, hogy lehet olyan adós, aki a kötelezettségét teljesíthetné és még sem fizeti meg az adósságát, azonban ez annyira ritka eset, hogy ebből általánosan következtetni nem lehet és nem szabad. — Ma az adósok, főleg a gazdaadósok túlnyomó többsége önhibáján kívül eső okok miatt nem fizetheti meg tartozását. Azonban kétségtelen, hogy amikor a hitelt igénybe vette, akkor jóhiszemű volt, mert abban a hitben élt, hogy — adósságát idejében vissza is tudja fizetni. Hiszen ha vagyona állaga annak idején nem nyújtotta volna kellő fedezetet, úgy a bank illetőleg a hitelező kölcsönt sem adott volna. A tartozások fedezésére a gazdaadósoknál a földbirtok és annak jövedelme szolgált; a földbirtok ma is meg van, annak értéke azonban változott, megváltozott azonban a mezőgazdasági termelvények ára, helyesebben megváltozott magának a pénznek az értéke. Erre azonban sem az adós, sem a hitelező nem számított, a pénz értékének ilyen nagyfokú eltolódását nem lehetett előre látni. A pénz értéke tehát emelkedett, a javak értéke ellenben csökkent. A helyzet azonban jelenleg az, hogy a hitelező nem azt az értéket követeli vissza, — amit annak idején kölcsönképp adott, hanem annak többszörösét. A már a multkor említett példát hozom föl igazolásul: ha valaki pl. 1925-ben 10.000 pengő kölcsönt adott, akkor végeredményben 2.5 vagon búzáértéket nyújtott, mert akkor a búza értéke 40 pengő volt, azonban ha most az egész 10.000 pengőt követeli a hitelező vissza, akkor nem 2.5 vagon búzát, hanem legalább is 6 vagon búzát kíván. A javak értékének ezen csökkenése nemcsak a búzánál következett be, hanem az állati és növényi termelvényeknél, illetőleg az összes mezőgazdasági produktumoknál és ennek következtében magának az ingatlanoknak az értéke is csökkent.

Véleményünk szerint az adósoknak jogos az a kívánságuk, hogy annyi értékű összeget fizessenek tartozásuk fejében vissza, mint amennyi annak jelenlegi értéke.

Kormányok jönnek, kormányok mennek . . .

Öt kormánybukás a világon három nap alatt

A kormányokra világszerte rossz idők járnak. Több államból érkezik híradás arról, hogy az előző kormány nem tudta tovább hatalmon tartani magát, hanem kénytelen volt átadni helyét másik kormánynak, amely több reménységgel és nagyobb bizalommal vág neki a mai nehéz viszonyok között oly súlyos feladatnak.

Németországban

a Brüning-kormány átadta helyét a Papen-kormánynak, amely a legkifejezettebb jobboldali kormány megalapítása után Hindenburg birodalmi elnök azonnal feloszlatta a birodalmi gyűlést.

Franciaországban

is új kormány alakult Herriot miniszterelnöksége alatt. A minisz-

terelnök már be is mutotta kormányát a köztársaság elnökének. Az új kormánynak magyar szempontból az a nevezetessége, hogy két magyarbarát tagja van, az egyik De Monzie szenátor, aki Magyarország érdekében többször szólott síkra cikkekkkel és nyilatkozatokkal. A másik barátunk Jean Mistler d'Auriol, aki néhány évvel ezelőtt Magyarországon volt tanár: az Eötvös-kollégiumban tanította a tanárjelölteket a francia nyelvre és irodalomra.

Romániában

is megbukott a régi kormány s a király előbb Titulescut bízta meg az új kormány megalakításával, miután azonban Titulescutnak a tárgyalásai nem vezettek eredményre, a király most Vajda Sán-

dort bízta meg Kormányalakítással. Vajda-Vojvoda Sándor a régi Nagy-Magyarország parlamentjében több ízben volt országgyűlési képviselő.

Görögországban

is egyik kormány a másikat váltja fel. A legújabb miniszterelnök Venizelosz, aki elvállalta az új kormány megalakítására szóló megbízást.

Délamerikában

Chiléből jelentik, hogy ott katonai forradalom következtében kénytelen volt nemcsak a miniszterelnök, hanem a köztársaság elnöke is lemondani. Chile horogkeresztes köztársasággá alakult át és itt nemzeti szocialista érzelmű politikusokra bízta a kormány megalakítását.

Botrányos jelenetek a hajduszoboszlói Legeltetési Társulat közgyűlésén

Fellüggesztik a Társulat autonómiáját

Hajduszoboszló megyei város Belső Közbirtokosság Legeltetési Társulat vasárnap tartotta meg a közgyűlését, dr. Lenck Jenő miniszteri o. tanácsos elnöklete alatt. A gyűlés előzménye és annak lefolyása élénken igazolja, hogy milyen rossz irányba terelődhet a lelkiismeretlen személyes érdekű igazgatás, amely élénk ellentétben áll Hajduszoboszló város gazdátársadalmának régi erényeivel és amely a gazdaérdekek háttérbe szorításával, egyesek egyéni érvényesítését és törekvését kívánja szolgálja.

A tényállás röviden az, hogy az előbb említett legeltetési társulat tagjai között az elmúlt évben mozgalom indult meg, amely azt célozta, hogy az 1913. évi X. t. c.

értelmében megalakított legeltetési társulat három kertségre, illetőleg három legeltetési társulatra alakuljon át és a legelőilletőségeket ne a ház és a földbirtok után állapítsák meg, hanem a földbirtokot kapcsolják ki és csupán a ház és a ház belsejébe adják meg a legeltetési jogot. Szinte érthetetlen, hogy ennek a törekvésnek, amelynek az élén egy fiatal szoboszlói ügyvédjelölt áll, a legeltető társulat tagjai közül is akadnak támogatói. Ha ezen mozgalom eredménytelenné válna, az azt jelentené, hogy mindenkinek, akinek Hajduszoboszlón háza van, tekintet nélkül arra, hogy milyen foglalkozási ágat űz, legelőilletősége lesz. Aki ismeri a legeltetési társulatok ügyét és fejlődését, de

magát a mezőgazdasági állapotokat, az rögtön megállapíthatja, hogy ez a mozgalom éppen gazdaszempontról sérelmes, mert lehetővé teszi és elősegíti olyanoknak is a legeltetést, akik nem a gazdátársadalommal, sem a mezőgazdasággal kapcsolatban nincsenek és akiknek más alkalom is rendelkezésre áll, hogy jövedelmét és megélhetést is biztosítsanak. Véleményünk szerint igen helyes, ha a legeltetési jog a földbirtoknak a tartozéka és így csak gazdák legalapított társulatokhoz tartozhat. Mint ahogy a gazda sem folytathat iparos vagy kereskedelmi tevékenységet, úgy a mezőgazdasággal szoros összefüggésben lévő állattenyésztést is azok gyakorolhassák, akiknek ez az élethivatásuk, tehát az a helyes,

Azon esetben, ha a hitelező „tisztességes”, nem is kívánhatja, — hogy az adós nagyobb értéket fizessen vissza, mint amennyit neki kölcsönképpen átadott. Ha pl. 1925-ben valaki 10.000 pengőt hiteltelt, azon az összegben 10 k. hold jó minőségű földet vásárolhatott, mostan azonban ugyanazon az összegben nem 10, hanem legalább is 20 k. hold ugyanolyan minőségű földet szerezhet meg.

Meg kell említeni még azt is, — hogy sok adós, különösen gazda-

adós már a legtöbb esetben a kamatban megfizette a tőkét, mert hiszen, ha az 1883. év 25. t. c. vesszük alapul és a 8%-on felül fizetett kamatösszeget a tőke törlesztésre fordítanánk, akkor igen sok esetben még magának az adósnak lenne követelése.

Ezen visszás állapotokat, de magukat az adósságokat is, megítélésünk szerint, mással, mint a devalorizációval, rendezni nem lehet és ép ezért a devalorizáció ke-

resztülvitele az adósok jogos és méltányos követelése.

Az adós csak akkor lehet „tisztességes”, ha lehetővé teszi, — hogy a jóhiszeműen fölvelt értéket visszafizethesse, viszont a hitelező is csak akkor „tisztességes”, — ha az adósságtól nem kíván több értéket, mint amennyit neki nyújtott.

Tehát ne csak a tisztességes adósokat emlegessük, hanem beszéljünk a tisztességes hitelezőkről is!

ha a legeltetési jogot is azok élvezhetik, akik a mezőgazdasággal és így az állattenyésztéssel foglalkoznak s nem csupán állattartók.

Ennek ellenére a hajdúszoboszlói legeltető társulat egyes tagjai — kétségtelenül a hangosabb tagjai — azt kívánják, valószínű az ügy nem ismerése, illetve félrevezetés következményeként, hogy a régi állapot állíttassék vissza és a belső közbirtokosságban érdekelt tulajdonostársak legelőilletőségei a ház és földbirtokok helyett a földbirtok kikapcsolásával, csupán a házas belsőségek után állapíttassanak meg. Ennek a tervnek keresztülvitele céljából, egy szoboszlói fiatal ügyvédjelölt után, úgy a felsőbb hatóságokat, mint a földművelésügyi kormányzatot is számtalan beadvánnyal és panasszal árasztották el. Azonban ezen fiatal ügyvédjelölt, akinek sem érzelem, sem gondolatközössége a mezőgazdasággal szemben nincsen, az ügyeket nem érti, olyannyira, hogy azokon a fórumokon, ahol a szoboszlói birtokosság egy részének előbb említett kérelmét előadta, meg sem értették és csak mosolyogtak, tárgyismertének hiányossága felett.

Ilyen előzmények után tartotta meg a társulat vasárnap a közgyűlést, amelyet az előbb említett indítványt kívántak letárgyalni. Sajnos, a gyűlés zavartalan lefolyását biztosítani nem lehetett; a félrevezetett társulati tagok egy része nem volt hajlandó az ügyeket nyugodtan és higgadtan megtárgyalni, — miután az indítványtevők nem voltak hajlandók saját indítványukat letárgyalni és a tárgyalást állandó zajongással megakadályozták, a gyűlést a miniszteri kiküldött beakasztotta és bejelentette, hogy miután a társulat ügyeit ilyen körülmények közt a köz érdekében, az autonomia keretén belül vezetni nem lehet, előterjesztést fog tenni az autonomia felfüggesztése és miniszteri biztos kirendelése érdekében.

A mai rendkívül súlyos gazdasági válságban, különösen kedvezőtlen ez a belső harc, mert akkor, amikor külső bajok nehezítik meg a mezőgazdasági termelés okszerű folytatását és jövedelmező termelés biztosítását, akkor lelkiismeretlen egyéni érdekeket előtérbe helyező, a gazdatársadalomtól távol álló egyének igazgatására a legeltető gazdák egymás közt harcolva, nehezítik meg amúgy is súlyos helyzetüket.

Az egész helyzetet azonban jellemzi és érthetővé teszi néhány gazdának a nyilatkozata, amely szerint egyesek a népszerűség hajhászása érdekében indították meg ezen káros mozgalmat, amely a szoboszlói legeltető gazdák háborúságára vezetett. Pedig kár volt ettől a fiatal embertől, aki személy szerint nem is tagja a társulatlaknak, a népszerűsítése érdekében ép azt megindítani, mert hiszen úgy a polgármester, illetőleg a képviselőválasztás még messze van és addig még a gazdák rá fognak jönni ezen törekvés céltalan és helytelen voltára. Jobbar tenné az illető ügyvédjelölt úr, ha az ügyvédek szerveznék meg, (ha ugyan ezek hallgatnának rá), a gazdatársadalomnak nincs szüksége, hogy más társadalmi osztály, az értelmiségét és az eszét kölcsön kérje. A múlt is

igazolta, hogy a gazdatársadalom jogos érdekeit a gazdatársadalom igazi vezetői vívták ki, akik a magyar földdel érzelmi és tulajdon közösségben vannak és voltak. Az ügyvédjelölt úr, úgy látszik, a zold íróasztal összetéveszti a zold mezővel. Maradjon csak a zold íróasztalnál a paragrafusok között, ne járjon olyan területen, mint a legelő, amelyhez nem ért, könnyen fűsökbé talál lépni és az fájni fog!

Amint a szoboszlói gazdatársada-

lom egynelűny tagjával beszélgettünk, meggyőződöttünk és bizalommal reméljük is, hogy ezen kétségen kívül fontos kérdés közmegegyezéssel elintéződik és meg fog indulni a céltudatos tenyésztői munka, amely következtében Hajdúszoboszló állattenyésztése el fogja foglalni azt a helyet, amit talaj, takarmányozási viszonyai, de főleg a szoboszlói gazdák állattenyésztés iránti szeretete és tudása után joggal megérdemel.

Hadházy Zsigmond dr. ny. főispán földteherrendezési javaslata

Hadházy Zsigmond dr., nyug. főispán igen érdekes javaslatot készített a földteherrendezésre vonatkozólag. Miután ez a kérdés ónken foglalkoztatja a közvéleményt, szükségesnek látszik, hogy ezen figyelemre méltó javaslatot nagyvonalakban lapunk olvasóival közöljük.

Hadházy Zsigmond dr. megállapítja, hogy a statisztikai adatok ellenére a valóság az, hogy a magyar gazdaközönségnek 80—90 százaléka fizetéképtelen és csupán hitelezői türelemből folytatja munkásságát. Adósságaiknak rendezésére szerint csak egy mód van: törölni kell az összes terheket, amelyek a fedezetűi szolgáló föld tényleges forgalmi értékét meghaladják. Ez természetesen áldozatot kíván a hitelezők részéről, azonban ezeknek a veszteségük már így is megvan, mert követelésük csak papíron létezik, a valóságban elveszett a tőkájük és kamat követelésük jelentékeny része. Az adósság rendezés céljából tehát meg kell állapítani minden mezőgazdasági birtoknak a terhelési határát, amelynek a föld mai lényegesen csökkent értékével azonosnak kell lennie. A terhelési határ két részre osztható. Az első felébe jutó adósságok évi 5%-os annuitás mellett 50 éves törlesztéses kölcsönök alakítandók át, míg a másik a felső értékhatárig terjedő felébe eső adósságok 50 év alatt egyenlő évi részekben, kamatmentesen fizetendők meg a hitelezőknek. Az a hitelező tehát, aki a föld fele értékéig hitelezett, megkapja teljes tőkáját és annak méltányos kamatait 50 év alatt,

az a hitelező, aki a föld fele értékén túl, a teljes értékhatárig hitelezett, szintén visszakapja 50 év alatt, de már csak kamatmentesen a tőkáját, míg az a hitelező, aki a föld értékén túl hitelezett, elveszti tőkáját és annak járulékait. Lényegében ez a követe és már így is elveszett, ez úton legalább megakadályozhatók még a peresítési és végrehajtási költségek. A földterhelési határaként a kataszteri tiszta jövedelem 25-szöröse állapítandó meg. A haszonbérletnél az értékhatár az élő és a holt felszerelés együttes tényleges értéke lenne. A javaslat szerint a teherrendezést keresztül kell vinni az állammal. törvényhatóságokkal, községekkel, egyházzal szemben fennálló minden közteherre is, és pedig az 1931. évi december hó 31-ik napján fennállott hátralék erejéig és pedig, ha a magánhitelező követelése a terhelési érték felettségét kimerítik a közterhelések hátraléka egészen törölendő, ha a magán követelések legfeljebb a terhelési határ feléig terjednek, akkor a közterhek fele részben törölendő, a fennmaradó rész pedig 10 év alatt egyenlő részekben törlesztendő. Az adós földbirtokára jelzálogilag bekebelezendő a rendezett adósság és pedig külön a törlesztéses és külön a kamatmentes kölcsön. Minden más teher hivatalból törölendő. A nem törlesztéses kölcsönről a hitelező kívánására hat havonkénti lejáratral megújítandó váltó adandó, amelynek szövegében fel kell venni, hogy földteherrendezési adósságot fedez.

„Hári Jánosék“ véleménye a hajdúszoboszlói strandfürdőről

Társadalmunk című politikai hetilap 1932 június hó 4. számában a Hajdúszoboszlói Strand Fürdő-vel és az ott levő állapotokkal foglalkozik. Nem állhatjuk meg szónélkül, hogy e hetilap mennyi igazságtalanságot állít a Szoboszlón levő strandról. Igaz, hogy aki már volt Hajdúszoboszlón, az a „Társadalmunkba“ megírt cikk elolvasása után kineveti annak íróját, mert rögtön látja,

hogy azt egy Hári János fantáziával bíró egyén írta.

Azt írja például, hogy a hajdúszoboszlóiak csak akkor jöttek rá vizük gyógyító erejére, miután a gazdák fájóslábú barmukat behajtották a vízbe és az meggyógyította a fájós lábukat. Ugy látszik, a cikk írója úgy járt Hajdúszoboszlón, mint Hári János a világvégén, mert érdeklődésére meg tudhatta volna, hogy a hajdúszo-

szoboszlóiak már a víz feltörése pillanatában tisztába voltak azzal, hogy vizük mit ér. De nem csak az ottani lakosok tudták a víz összetételét, hanem tudhatta azt az egész ország, mert a vizet vizsgálták többen és az összetételét újságokban közölték. Így vizsgálta a vizet dr. Schaffarik Ferenc műegyetemi tanár, ki az Orvosi Hetilap 1926 januárjában, Ernszt Kálmán m. kir. főorvos, vegyész és dr. Dalmady Zoltán világhírű balneológus a Természet-tudományi Közöny 1926 februárjában már közölték a víznek a pontos összetételét és írták, hogy a víznek összetétele oly kedvező, hogy annak gyógyító hatása egyedül álló egész Európában.

Az sem áll, hogy Hajdúszoboszló nem fektet súlyt az idegen országból vagy városokból jövő betegek kényelmére. Hogy ez nem így van, bizonyítja a múlt évi fürdő saison, amikor is több száz külföldi és több ezer másvidéki kereste fel a strandot és azok mind megelégedéssel távoztak.

Hári Jánosék szerint nincs semmi alkalmatosság, amely a betegeket az állomásról a fürdőig szállítsa. Holott a fürdővendégeknek és a városba érkezőknek nyolc luxus autó, egy 38. személyes autóbusz és hat berkoesi áll rendelkezésükre, sőt a saison közepén Debrecenből is jön segítségképpen 4—5 autó.

A fürdő pedig, mióta fenn áll, mindig orvosi felügyelet alatt van. Arra azonban kötelezni senkit nem lehet, hogy mielőtt a vízbe lép, vizsgálta meg magát és kérje ki az orvos tanácsát a fürdő időtartamára vonatkozólag. Azonban a fürdő területén több helyen figyelmeztető táblák vannak elhelyezve, melyek figyelmeztetnek a közbiztonságot, hogy az orvosi vizsga ajánlatos. Aki megakarja magát vizsgáltatni, annak az orvos ott, a helyszínen, egész nap rendelkezésére áll.

Nem tudjuk, kitől és honnan vette a cikk írója a cikkben foglalt állításait, de hogy ő maga nem volt soha — vagy legalább is mióta a fürdő fenn áll — Szoboszlón, az bizonyos. Már az is bizonyítja, hogy azt írja, hogy a medencében a víz hőmérséklete 80 fok, holott az a feltörés helyén is csak 78 fokos. A medencébe bekerülő víz pedig már lehűtött állapotban kerül a medencébe. Erről mindenki meggyőződhet, mert a vízmérő ott van az orra előtt kiakasztva és ha nem hisz abban a fokmennyiségben, ami a táblákra ki van írva, úgy saját maga is megmérheti.

Az igaz, hogy fedett strandja nincs a fürdőnek, ami kívánatos lenne. De van helyette kádfürdő, ami szintén elkerülte a cikkíró úr figyelmét. Sőt bent a városban is van kádfürdő. De biztosíthatjuk, hogy sem a strandon levő, sem a városban levő kádfürdőben a fürdőző meg nem fázik, mert az zárt helyen van. Dörzsölés és pakolás is van a fürdőben, sőt még pihenő is. A cikkíró úr, úgy látszik, ezt sem „látta“. Mindezek után csak azt ajánlhatjuk az igen tisztelt cikk írójának, hogy ha más-kor valamiről írni akar, úgy előbb győződjön meg annak igazságáról, mert az ilyen igaztalan hírek aztán nagyon rossz világlátásba helyezik annak íróját.

(—1—c.)

A „Hajduság“-ot Kabán a Hangya Szövetkezetnél is meg lehet vásárolni.

Könyvjutató

Lapunk időre díjt... ket fogun... ma. M... kamarai... rokkal ka... 159 oldal... sztsára... sok alkah... déseket é... törvényes... sági m... mindazon... amelynek... mint a ve... rü, sőt... tónk, aki... re, kérjü... költséget... küldje be

Munkatá

Amint jeleztük, arra, hogy közsegi jelenségejük. E c... gekben a... zése fol... tudósítói... bi lapozá

Trianoni Nátudva

A trian... alkalmáv... izr. temp... telet vol... jároság

Vay Lás... egyházm...

A esor... matus eg... vá egyhá... Bihar-é... Debrecen... választot... eddig i... szerepvi... egyházi... házkerül... jegyző.

Kötelélt... eni itél... háromsz...

A bal... rablógyi... ügyével... zott a d... Sándort... séggel n... Sándorn... mekét... pengőju... akarta... törvény... ítélte. A... fordult... törvény... ta. Az i... dezte a... hogy f... szik az... natig u... majd ell... lecsap ó... gó hang... nom tov... juk, hisz

HIREK

Könyvjutalom lapunk előfizetőinek

Lapunk előfizetőinek időről-időre díjtalanul, hasznos könyveket fogunk kiosztani. Ez alkalommal Meissner Károly mezőgazd. kamarai titkárnak az „Állatvásárokkal kapcsolatos tájékoztató” c. 159 oldalas szakkönyve kerül kiosztásra. A könyv az állatvásárlások alkalmával felmerülhető kérdéseket és az ezeket szabályozó törvényes rendelkezéseket és hatósági intézkedéseket, valamint mindazon kérdéseket tárgyalja, amelynek ismerete úgy az eladó, mint a vevő szempontjából célszerű, sőt szükséges. Az az előfizetőnk, aki igényt tart fenti könyvre, kérjük, hogy 30 ffl. ér. portóköltséget lapunk kiadóhivatalába küldje be.

Munkatársaink

Amint már első lapszámunkban jeleztük, súlyt kívánunk helyezni arra, hogy a vármegye városi és községi életében megnyilvánuló jelenségeket lapunkban leközzöljük. E célból a városok és községekben a hírszolgálat megszervezése folyamatban van és lapunk tudósítóinak névsorát legközelebbi lapszámunkban közöljük.

Trianoni gyászistentisztelet Nádudvaron.

A trianoni béke 12. évfordulója alkalmával a ref., róm. kath. és izr. templomokban gyászistentisztelet volt, amilyen a községi előjáróság testületige vett részt.

Vay László báró református egyházmegyei gondnok.

A csonkabiszériai-érmelléki református egyházmegye új gondnokává egyhangulag Vay László bárót, Bihar- és Hajdúmegye, valamint Debrecen sz. kir. város főispánját választották meg. Vay báró már eddig is egyik legtevékenyebb szerepvivője volt a református egyházi életnek s a tisztelt előjáróság területén évek óta világi jegyző.

Kötéláltali halálra ítéle a debreceni ítéltábla, a balmazújvárosi háromszoros gyilkost.

A balmazújvárosi háromszoros rablógyilkos, Szabó Sándor bűnyével kedden délelőtt foglalkozott a debreceni ítéltábla. Szabó Sándort — aki hestialis kegyetlen séggel megölte rokonát, Kecskés Sándornét és annak két kis gyermekét, hogy megszerezze a 200 pengőjüket, mellyel adósságát akarta rendezni — a debreceni törvényszék kötéláltali halálra ítélte. Az ítélet ellen felebbezéssel fordult az ítéltáblához, amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta. Az ítélethirdetés után megkérdezte az elnök Szabó Sándortól, hogy felebbez-e vagy megnyugszik az ítéletben. Szabó egy pillanatra megmerevedett, majd megmozdult, majd elkeseredett mozdulattal belesapokléval a levegőbe és remegő hangon mondta: „nem kívánom tovább vinni az ügyet, hagyjuk, hiszen úgy is mindegy!”

A kormány magáévá tette az agrárképviselők öt pontba foglalt kívánságait

Az agrárképviselőknek a kormány napok óta tartó tanácskozásai esütörtökön délelőtt meg egyezéssel végeztek. A miniszterelnök hozzájárult azokhoz a pontokhoz, amelyeket, mint a gazdák követeléseit, határozati javaslat formájában Csizmadia András a képviselőházban is előterjesztett. Az öt pont a következőképpen hangzik:

1. A bel- és külföldi kamatoknak a magyar föld teherbírásával arányos mérséklése, különös figyelemmel a földműves és kisipari egyszisztenciákra.

2. A termény árának a külkereskedelmi szerződések kötésével, —

vagy más módon megfelelő színvonalon való tartása.

3. Az eladósodott gazdák, kisiparosok és kiskereskedők kamatt- és tőketartozásának általános rendezése.

4. A nemzetgazdaságilag a fogyasztókra káros kartelek visszavételének megszüntetése.

5. A gazdasági kérdések megoldása után a titkos választójog törvénybeiktatása.

Károlyi miniszterelnök hangsúlyozta, hogy miután a kormánynak amugy is minden törekvése arra irányul, hogy ezeket a kívánságokat mielőbb megvalósítsa és a gazdaságérdekeket a lehetőség szerint orvosolja, elfogadja a Csizmadia-féle határozati javaslatot.

Hajdúvármegye földterületének művelési ágak szerinti megoszlása

Összes terület	— — — —	414625	kath. hold	
Ebből szántó	— — — —	82239	„ „	(49.5%)
„ kert	— — — —	611	„ „	(0.4%)
„ szőlő	— — — —	1817	„ „	(1.1%)
„ rét	— — — —	7882	„ „	(4.7%)
„ legelő	— — — —	47616	„ „	(28.6%)
„ erdő	— — — —	18968	„ „	(11.4%)
„ nádas	— — — —	192	„ „	(0.1%)
Föld adó alá nem eső terület	— — — —	7019	„ „	(4.2%)

Haszonállat összeírás eredménye a folyó évben:

	1932.	1931.
	évben	évben
* Szarvasmarha	33743	32607
ló	21014	22219
sértés	44925	53276
juh	49974	58379

* A szarvasmarha állományunk 50%-a nyugati fajta.

A m. kir. gazd. felügyelőség javaslatára és közbenjárására a m. kir. Földm. Minisztérium a tetéleni legeltetési társulatnak 3000 pengő államsegélyt adományozott a közös legelőn kútak létesítése céljából.

A Kabai Énekkar évzáró ünnepélye

A Kabai Énekkar Kabán, a Hangya szövetkezet vendéglőjében 1932 június 5-én tartotta évzáró dalestjét, társasvacsorával egybekötve. A Kabai Énekkar ezen ünnepélyén úgy az előjáróság, mint a társadalmi egyesületek tagjai nagyon szép számmal jelentek meg.

Az előjáróság részéről megjelentek: Simon Pál vezetőjegyző, Balogh Dezső és Juhász János jegyzők. Az egyháztól Kőrök Endre ref. lelkész. A tantestülettől: ifj. Fábrián István tanító. A Kabai Ipartestület vezetőségéből: Nyilas Antal alelnök, Papp Bertalan jegyző, Massa G. Tihamér ipt. előjárósági tag és még sok tag. A Levete egyesülettől: Kósa János vezető főoktató és Szigeti Sándor alelnök. A MOVE Kabai Sptt Egyesülettől: Erdélyi Elek, Tóth Kálmán, Benke József és ifj. Tóth Ede. Jelen voltak még a Gazdakör és Függetlenségi Körből sok tagok. A Polgári Lovász Egyesülettől: Mácsay József, Móré János és Hunyady Lajos. Az estély társasvacsorával kezdődött. Az igen izletes vacsora Horogh Sándor és Mező Lajos készítették, a jó friss kenyeret Tóth István pék szállította, a ki-

tűnő italt a Hangya Porcsin Ambros és vitéz Kolozsbósi Gyula úján szolgáltatta.

Vacsora után Tóth Lajos karnagy a jelenlevő Simon Pál alelnököt és megjelenteket üdvözölte. Utánna Batiz Gyula, a Hangya szövetkezet üzletvezetője és a dalárda pénztárnoka, valamint régi lelkes tagja indítványozta, hogy ezen szép dalestélyről Rásó István alispán Oméltóságának, mint a dalosügy felkarolójának, az énekkar küldjön egy üdvözlő táviratot. Ugy az énekkar tagjai, mint a megjelentek, az alispán éljenzésével, kitörő lelkesedéssel elfogadták az indítványt és megbízták pénztárnokot a távirat elküldésével. Ezután az énekkar szebbnél-szebb dalokat énekelt. A sok szép dalok közül Bagi László primszólója, Nagy Andor kísérelével külön is kiemelendő. Az igen gazdag műsort a közönség nagyon élvezte, a dalosok nagyon sok tapost kaptak. A szép és élvezetes műsor nemcsak a tagok lelkiismeretes tanulásának köszönhető, hanem Tóth Lajos ref. kántor-tanító karnagy fáradságot nem ismerő és szabad idejét feláldozó kitartó munkásságának is a szép eredménye.

Évzáró vizsga a Gazdasági Népiskolában.

A Nádudvari Önálló Gazdasági Népiskola június hó 7-én tartotta sa Rácz Sándor gazdasági szaktanár, elnöke Unyi Géza községi főjegyző volt. Megjelent még a község képviselőjében Madarász Antal községi főbíró. A vizsgán számos érdeklődő szülő volt jelen, akik boldogan hallgatták vizsgázó gyermekeiket, kik szép tanujelét adták, hogy a mezőgazdasági háztartási és egyéb szakismereteket dícséretre méltóan sajátították el.

Balmazújvároson felállítják a harmadik gyógyszerterét.

Többen kérték, hogy a népjóléti miniszter Balmazújvároson adjon részükre személyjogi gyógyszerteret engedélyt. A vármegye egészségügyi bizottsága most foglalkozott a balmazújvárosi harmadik gyógyszerteret felállításának ügyével és javasolta, hogy a kért harmadik patikajogot a miniszter adja ki.

Elfogtak egy többszörös betörőt.

A debreceni rendőrség elfogta Farkas Bertalan hajdúsámsoni 32 éves földművest, aki Debrecenben Fábrián Károly hentes lakásáról 500 pengő értékű ruhaneműt ellopt. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy Hajdúsámsomban is több betörést követett el, mert régóta nincs munkája.

Egy tizenegy éves gyermek leesett a lóról és meghalt.

Balmazújvároson Cselle József 11 éves kislány két lóval igyekezett a legelőre és felült az egyik ló hátára. A lóvak valamitől megriadtak és a vágató ló hátáról a kislány lezuhant s olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy egy félóra múlva meghalt.

Ritka vadászszerencse.

Kaba községhez tartozó kiskabai uradalom területén most a tűzök vadászati idény utolsó napjaiban Barbócz Sámuel borbélymester egy 15 kg. súlyú tűzök kakast lőtt. A ritka példány leterítésénél Kósa János levante főoktató is jelen volt, részben az ő érdeme is a szép zsákmány, mivel a tűzököt ő terelte a vadász felé.

Felakasztotta magát egy szerelmespár Hajdúszoboszlón.

Kettős öngyilkosság történt kedden délután Hajdúszoboszlón. — Somogyi Eszter 18 éves család- lány és Solaniczky József 27 éves kocsis közöselhatározással felakasztották magukat és mire rájuk találtak, meghaltak. Öngyilkosságuk oka valószínűleg az, hogy nem tudtak összeházasodni.

Felebbezés a tetéleni népház építése ellen.

Tetélenen népházat akarnak építeni és az építkezés már elő is van készítve. Most Pécsi Károly és társai felebbezést adtak be a vármegyéhez és kérik a népház építését kimondó közgyűlési határozat megsemmisítését, amit azzal indokolnak, hogy a mai nehéz idők nem alkalmasak ilyen nagy megterhelhetetés vállalására.

Fizessen elő a „Hajduság“-ra

A földművelésügyi miniszter nem ad segélyt a Kösely tisztítására.

A nádudvari és hajdusoboszlói munkanélküli földmunkások több ízben kérték már, hogy a Kösely medrének tisztítási munkálatait indítsák meg, mert ez lényeges munkaalkalmat jelentene számukra. A vármegye vezetősége a munkákra államsegélyt kért a földművelésügyi minisztertől. A miniszter most közölte, hogy nagy sajnálatára a kérelmet nem teljesítheti, mert fedezet nem áll rendelkezésre.

Ritka madarak a Hajdúságban.

A híres sáska madarak, vagy rézsaszínű seregélyek, amelyek néha-néha megjelennek Magyarországon, ez évben a Hajdúságban is megjelentek. Lövése és fogása tilos, mivel a leghasznosabb bogárfélék sáska és szöcske pusztító munkájára ugyancsak szüksége van a madarakban szegény, nagy legelőterületeinknek. A szép madár messze a Fekete és a Káspitenger környékéről szokott hozni vándorolni és ha a sáska-epidémia elmúlt, fiókáikat felnevelték, akkor ismét nyomtalanul eltűnnek és esetleg pár évig megint nem jelentkeznek. Igen könnyű felismerni őket, mert fehér-fekete tarkaságuk mindig feltűnik, — úgy, hogy szarkáknak nézik először őket. Csak hogy farkuk rövid és kisebbek és általában seregély formájúak és ép úgy csapatokban járnak mint a seregélyek. A szép rézsaszínüket csak közelebbről lehet észrevenni, messziről csak fehér-feketének látszanak.

Debrecen a magyar-olasz-osztrák gazdasági megegyezést kívánja.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután, Vay László báró, főispán elnöklésével, rendkívüli közgyűlést tartott, — amelyen a magyar-olasz-osztrák gazdasági megegyezés és a nemzetközi adósságok devalorizálása érdekében benyújtott indítvánnyal foglalkoztak. Az indítványt Szentpétery-Kun Béla dr., egyetemi tanár okolta meg. Több felszólalás után a közgyűlés egyhangúlag elfogadta az indítványt és kimondta, hogy hasonló állásfoglalást szövegezi fel az ország valamennyi törvényhatóságát.

Embernyúzóknak nevezte a végrehajtót.

Szerdán délelőtt került a debreceni törvényszék elé Galamb József hajdúdorogi gazdákodó, aki a hozzá foglalni menő végrehajtót embernyúzóknak nevezte. A bíróság rágalomzás miatt 50 pengőre ítélte.

Kerékpár szerencsétlenség.

Kaba községben Löwinger Sámuel üzlete előtt Rosenfeld Ottó ervostanhallgató kerékpárral véletlenségből elütötte Bagi Mihályt, 71 éves öreg asszonyt. Baginé a baleset következtében súlyos sérülést szenvedett.

Fogházra ítélték egy gazdálkodót.

Hétévi fogházra ítélték a tábla Vida Ödon nagylétei jómódú gazdálkodót, aki 1931 augusztus 13-án Nagylétán a szérűskertben fejszével szétverte sógorának, Vida Imrének a fejét.

Közgazdaság

Kolumbácsi légy veszedelme megszűnt

A fővárosi napilapok hírt adtak arról, hogy a román megszállás alatt levő egyes területeken a kolumbácsi légyek ez év folyamán nagyobb számban jelentek meg és nagy veszteségeket okoztak az ottani állatállományban.

Május hó vége felé uralkodott erős déli szelek egyes rajokat a leg-

gyek rendes előfordulási helyétől szokatlan messzeségbe elhajtottak, úgy, hogy ily rajt közvetlenül a határ mellett fekvő Biharpuspökiben is észleltek.

Az időközben beállott nagyobb esőzések ezen rajokat leverték és így immár további veszélytől tartani nem kell.

—:x:o:x—

Hírek a gyapjúpiacról

A gyapjúpiac általában vontatottnak mondható. A gyapjú ára 80—90 P között váltakozik, de a gyapjúk zömét 90—105 P között kötötték le. A vevők inkább a kereskedők soraiból kerülnek ki, — mert a gyárak már hetek óta nem vásárolnak. E helyen említünk meg egy olyan intézkedést, amelyik nemcsak a Hajdúság, hanem általában az egész Tiszántúli juhtenyésztésre sérelmes. Ertesülésünk szerint a Magyar Nemzeti Bank mellett működő tárcaközi bizottság megengedte, hogy finom posztógyapjút, mintegy 30 vagonnyi mennyiséget 50%-ig exportvaluta beszolgáltatása és 50%-ig

áruforgalmi pengő ellenében exportálhassanak. Az exportvaluta beszolgáltatásánál engedélyezett könnyítés mellett, kétségtelen, — az engedélyezett gyapjűmennyiség kivételre fog kerülni. Sérelmes ezen intézkedés, úgy a Hajdúsági, mint a Tiszántúli juhtenyésztés szempontjából azért, — mert ezeken a vidékeken posztógyapjas juhokat nem tenyésztnek; miután a kiviteli exportvaluta kedvezmény csak a posztógyapjura vonatkozik, ahazai fősis birkát tenyésztő gazdák s így a hajdúsági juhtenyésztők is, a gyapjú export kedvező hatását érezni nem fogják.

—:x:o:x—

Csökkenteni fogják a borfogyasztási adót

A szőlősgazdák katasztrófális helyzetében az érdekelt gazdaközönség mind erőteljesebben követelte a borértékesítést teljesen megbénító borfogyasztási adó eltörlését. Ennek eredményeképpen a pénzügyminiszter bejelentette, — hogy rendelkezett ad ki, melyben 1933 január elsejétől kezdődően jelentősen — értesülésünk szerint 50%-al — mérsékeli a borfogyasztási adót, úgy, hogy a mérséklésnél a községek háztartását is figyelembe veszi.

Rendelet a földadó megszüntetéséről

A pénzügyminiszter rendelete értelmében a július elsejével kezdődő állami költségvetési év folyamán a földtulajdonosoknak nem kell földadót fizetni. Az ország összes földbirtokosainak földadóját a gabonaértékesítő alap téríti meg, mely alapot a lisztforgalmi adóból létesítették.

A rendelet végrehajtási útmutatása még nem jelent meg a hivatalos lapban és így nem lehet tudni, hogy a gabonaértékesítő alap a

földadóval együtt vállalja-e a földadóval meféléjárulékaiknak megtérítését is.

A miniszternek a rendeletétől függetlenül már most megtéríti a belettálat mindazoknak a földtulajdonosoknak földadóját, akiknek földadója a 11 pengő 60 fillért, mint 50 aranykorona kataszteri tiszta jövedelem földadóját nem ér el.

Kimutatás

a hivatalból kimutatandó fertőző állatbetegségek állásáról 1932. évi június hó 8-án. Hajdúvármegyében. Lépfene: Tiszacsépe. Veszettség: Hajdúszoboszló. Püspökladány. Ivarszeri hólyagos kiütés: Tiszacsépe. Lőrükhör: Balmazújváros, Hajdúdorog, Kaba, Nádudvar, Püspökladány, Tétlen, Sertésorbáné: Kaba, Sertéspestis: Balmazújváros, Hajdú-löszörmény, Hajdúdorog, Hajdúnánás, Hajdúsámson, Hajdúszoboszló, Józsa, Mikepércs, Püspökladány, Téglás, Tiszacsépe. — Debrecen sz. kir. városban. Veszettség: VI. és IX. állateg. kerület. Sertéspestis: I. és II. állateg. kerület.

Gyümölcs és szőlőtermelők figyelmébe!

Az összes Novényvédelmi szerek, többek között: Arzola, Solbár, Tutokil, Nosprasin, Flosal, Rézgalic, Raffia szőlőkötő juttat fonal legolcsóbb beszerzési forrása a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

tiszántúli kirendeltsége.

Debrecen, Hunyadi-utca 13. Telefon 27-97

Magpiac

A magpiacon bizonyos vetőmagvak iránt élénk kereslet nyilvánult meg. Így nagyobb keresletnek örvend a vetőköles, különösen pedig a pohánka. A heremag terméskilátásai megjavultak és ennek következtében az árak estek. Az új mák iránt egyelőre kereslet nem észlelhető. A budapesti tőzsdei árak a következők: vörös köles: P 17—19; lenmag: P 22; napraforgómag: P 22—24; munaumag: P 22—23; vegyes köles: P 15—16; tökmag P 30—32; kék mák: P 90—92.

Sport

Futball mérkőzés. Kaba községben június hó 12-én, vasárnap délután háromnegyed 5 órai kezdettel egy igen ritka, de szórakoztató futball mérkőzés lesz. Berki Béla és cigányzenekara meghívta a Kabai MOVE Sport Egyesület futball csapatát egy barátságos mérkőzés megtartására. A MOVE a meghívást elfogadta. A mérkőzés kuzdelmesnek ígérkezik, mert a zenekar tagjai nem régebben mind kiváló futball játékosok voltak.

A Kabai Levente Egyesület kiírásáról. A Kabai Levente Egyesület folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor kerékpáros szakaszával tisztelgő látogatást tesz a püspökladányi Levente Egyesület házi lövés versenyén. A kerékpáros szakaszt Pósalaky László oktató vezeti. A kerékpárosokat Kósa János főoktatón kívül sokan szándékoznak Ladányba elkísérni.

A MOVE Kabai Sport Egyesület és Földesi Sport Egyesület június 5. versenyje. 3:1. A Move Kabai Sport Egyesület és Földesi Sport Egyesület f. hó 5-én, vasárnap Kaba községben tartott mérkőzését 500-nál több főnyi közönség nézte végig, és buzdítozta a Movét. A Move szél és nap ellen kezdett, de azonnal támadásba lendült. Eleinte a szerencse nem kedvezett, mert négy szép helyzetből kapufát lött. A földesi csapat csak néha jut egy-egy gyenge befutással a fél pályáig. A 27-ik percben a Move játékos, Poresin tacsdobásból kapja a labdát, megugrik vele és a mérkőzés legszebb gólját lövi. A 35. percben a Move ellen szabadrugás. Az ártalmatlannak látszó labda egy görönyben megpattan és a vetődő kapus feje fölött a Move kapu hálójában megakad. A második félideben erős iramba kezd a Move csatársora, ami aztán a 24-ik percben eredményt is hoz. Rittinger jobbra adja a labdát, Benke befut vele és középre adja azonnal, a földesi kapus érinti ugyan, de megakadályozni nem tudja a befutó Kovács gólját. A 38-ik percben esik a földesi kapuba a Move 3-ik gólja. Szép passzjáték után Endes kapja a labdát és hatalmas lövése már csak a földesi kapu hálójában akad meg. A védelemben kifogástalanul játszottok Rittinger és Ilyés, a csatársorban Edegyi. A mérkőzést dr. Onody Jenő orvos vezette, mint bírót.

Kiadásért felelős laptulajdonos: MEISSNER KÁROLY.

Nyomta Korvin-nyomda, Sas-u. 8